

Joep Bertrams
in Münster

pagina 6

Aanwinsten
Persmuseum

pagina 6

Statuten
herzien

pagina 6

Lachen in de
Museumnacht

pagina 7

Eerste lustrum Persmuseum Nieuwe Stijl

Vijf jaar geleden, op 4 oktober 2001, opende het van 1902 daterende Persmuseum de deuren van de gloednieuwe museumruimte aan de Zeeburgerkade in Amsterdam.

Kroonprins Willem-Alexander verrichtte de openingshandeling. Nederland is sindsdien een spraakmakend museum rijker; een museum met een historisch en educatief verantwoorde opstelling over vierhonderd jaar nieuws in Nederland en wissel-tentoonstellingen van vooral politieke prenten.

Op 9 oktober is aan het eerste lustrum van het Persmuseum Nieuwe Stijl in kleine kring aandacht besteed. Met tevredenheid werd teruggeblikt op vijf, bij tijd en wijle turbulente jaren.

Op de volgende twee pagina's

Directeur Angelie Sens spreekt de aanwezigen toe.

FOTO: REMKO SCHEEPENS

passeren enkele hoogtepunten uit de jaren 2001 tot 2006 de

revue: de opening, presentaties, evenementen, tentoonstellin-

gen, collecties en (educatieve) activiteiten.

FIEP IN DE KRANT: van 16 november tot 11 maart te zien in het Persmuseum

De Parooljaren van Fiep Westendorp

Een groot deel van het oeuvre van Fiep Westendorp, die tussen 1948 en 1968 tekeningen maakte voor de vrouwenpagina van *Het Parool* en voor de kinderpagina *Het Parool-Junior*, is in de wintermaanden te zien in het Persmuseum.

Beroemd is Fiep geworden door de illustraties die zij maakte bij de verhalen over Jip en Janneke van Annie M.G. Schmidt. Het eer-

ste verhaal, met een tekening van Fiep, verscheen in *Het Parool* van 13 september 1952. Later illustreerde ze de avonturen van de poezen Pim en Pom van Mies Bouhuys.

En het is Mies Bouhuys die de expositie op 16 november zal openen. Zij zal ook op drie zondagen (3 december, 17 december en 7 januari) het voorleesuurkje voor de kinderen verzorgen.

Op de pagina's 4 en 5 staat een bekorte versie van een artikel dat Parool-journalist Paul Arnoldussen schreef voor het boek *Getekend: Fiep Westendorp* uit 2003, 'Onzichtbaar op de redactie, gezichtsbepalend op de vrouwenpagina'.

Op pagina 7 vindt u meer bijzonderheden over de expositie in het Persmuseum, die duurt tot en met 11 maart 2007.

Illustratie voor de vrouwenpagina, *Het Parool*, circa 1950 © illustreer bv

Beelden van vijf jaar Persmuseum in nieuwe ruimte

Op 4 oktober 2001 werd het Persmuseum officieel geopend door prins Willem-Alexander, die daarna werd rondgeleid door de toenmalige directeur, Mariëtte Wolf.

FOTO: NOB FOTO

De tentoonstelling 'Léés die krant! Dagbladaffiches 1905-2005' toonde een bijzondere keuze uit de omvangrijke collectie affiches van het Persmuseum en het IISG.

Dit affiche van *Het Volk* stamt uit 1922 en werd vervaardigd door L.J. Jordaan.

Links: In 2004 toonde het Persmuseum de tentoonstelling 'Van Zeep tot Soap. Continuïteit en verandering in geïllustreerde vrouwentijdschriften'. De expositie bood een overzicht van de geschiedenis van het Nederlandse vrouwentijdschrift vanaf de jaren dertig van de twintigste eeuw tot nu, met een blik op de toekomst.

© Persmuseum

Eppo Doeve, *Elseviers Weekblad*, 6 januari 1962. 'Und wir fahren...!' De Indonesische president Soekarno slaat dreigende taal uit tegen Nederland in het conflict over Nieuw-Guinea. In het begin van de oorlog van 1914-1918 was 'Und wir fahren gegen England...' in Duitsland een populair lied. Deze tekening was van juni tot begin oktober 2005 te zien in de tentoonstelling 'Journalistiek in de tropen'.

© erven Doeve

Het Persmuseum ontwikkelde vanaf 2002 een gevarieerd educatief aanbod. Rondom thema's als (foto)journalistiek, cartoontekenen, techniek en persgeschiedenis zijn interactieve lessen en workshops gemaakt voor de verschillende leeftijden en niveaus van het onderwijs. Hier zijn leerlingen aan het werk in de workshop 'ff een krant maken!'.

© Persmuseum

De afgelopen jaren verwierf het Persmuseum diverse belangwekkende collecties politieke tekeningen, onder meer van Peter van Straaten (links), Opland (onder) en Fritz Behrendt (rechts).

© Peter van Straaten

© Fritz Behrendt

Links: Ter gelegenheid van de 70ste verjaardag van Peter van Straaten toonde het Persmuseum twintig tekeningen van door hem bewonderde tekenaars uit het verleden. Het Persmuseum schonk hem een originele tekening van Piet van der Hem. © Persmuseum FOTO REMKO SCHEEPENS

© Francine Wout-Panhuysen

Op speciaal verzoek van de tekenaar zelf opende Connie Palmén eind januari 2005 de tentoonstelling *Bekijk het even!* van Stefan Verwey.

© Persmuseum FOTO: REMKO SCHEEPENS

In mei 2005 organiseerde het Persmuseum in samenwerking met Stichting Krant in de Klas een educatief project in het kader van de Dag van de Persvrijheid. Een kinderpersburo kreeg de mogelijkheid Ayaan Hirsi Ali te interviewen; later kwamen zij met hun klasgenoten naar het museum om te debatteren over persvrijheid onder leiding van Floris Roubos. © Persmuseum

In 2003 stond het Persmuseum tijdens de Museumnacht op 8 november volledig in het teken van 'Sport in de Journalistiek'. Naast debatten, een sportquiz en talloze andere activiteiten werd er buiten gevoetbald door onder anderen oud-ajaciedien en sportjournalisten. © Persmuseum FOTO: REMKO SCHEEPENS

Fiep Westendorp heeft veel sporen nagelaten bij *Het Parool*, maar vrijwel alleen in de vorm van tekeningen. Dominant was ze niet op de krant, wat heet: ze vertoonde zich nauwelijks op de redactie. Met Annie M.G. Schmidt publiceerde ze er Jip en Janneke, en haar speel-

se, relativerende tekeningen waren geknipt voor de beroemde pagina 'Voor de vrouw (maar voor haar niet alleen...)'. Conflicten rond die pagina maakten een einde aan Fieps Parooljaren.

Onzichtbaar op de redactie, maar gezichtsbepalend op de vrouwenpagina

door Paul Arnoldussen

Vanaf 7 oktober 1948 verscheen, aanvankelijk op een halve, later op een hele pagina, de rubriek 'Voor de vrouw (maar voor haar niet alleen...)?'. De rubriek was vooral bijzonder door de variatie.

Traditionele zaken als het recept en de modereportage waren niet taboe, maar de spraakmakende journaliste Wim Hora Adema (1914-1998) zorgde ook voor verhalen over ontslagrecht, over kinderopvang, ze beschreef het dagelijks leven van woonwagenvrouwen, en in 1958 opende de pagina met het stuk 'Mohammedaanse vrouwen werpen hun sluier af'.

Er werden illustratoren zoals Wim Bijmoer en Huikje Gomperts ingeschakeld en Wim Hora Adema nodigde ook Parooldocumentaliste Annie M.G. Schmidt uit om voor de rubriek te schrijven. Dat werden 'Impressies van een simpele ziel' die vanaf 1951 in drie bundels verzameld werden.

Henri Knap

De Parooljournalist Henri Knap schreef bij het twaalfeneenhalfjarig bestaan van 'Voor de vrouw' in 1961 een fraai stuk, in een typische Paroolstijl. Knap schreef dat hij aanvankelijk een hard hoofd in de vrouwenpagina had gehad. Hij kende dat soort pagina's.

De courantiërs voegden 'aan het meer serieuze deel van hun krant een hele of halve pagina "voor de vrouw" toe, waarin breipatronen en recepten elkaar afwisselden, met als pièce de milieu bijvoorbeeld een interview met een gepensioneerde directrice van een middelbare school voor meisjes, een en ander geschreven in de eenvoudige huppeltaal waarin verpleegsters kindse grijsaards opwekken hun laxeerpilletje in te nemen'.

"U wenst een volmaakte hulp, maar... bent u een volmaakte vrouw?" *Het Parool*, 31 december 1959. © illustre bv

De Parooljaren van Fiep Westendorp

Toen hij in 1949 een poos de vrouwenrubriek van Wim Hora Adema had gelezen was hij bekeerd. 'Hier geen spoor van neerbuigendheid, van discriminatie, maar enerzijds erkenning van "het andere", - "Leve het verschil" heeft een amoureuze Fransman eens in vervoering geroepen - anderzijds een vrouwelijk zelfbewustzijn, waar onze

lezeressen en lezers (de lezers vooral) wel eens raar tegenaan hebben gekeken.'

Op 12 mei 1949 verscheen de eerste gesigneerde tekening van Fiep Westendorp in de vrouwenrubriek. Ze illustreerde het stuk 'Cirkels en blokken niets voor gezetten'. 'Een onzer verslaggeefsters' maakte daarin duidelijke

lijkt dat gezette vrouwen beter geen opvallende kleuren kunnen dragen en voorzichtig met grote bloemen moesten zijn, omdat 'die alleen voor grote, slanke figuren geschikt zijn. Pas op voor grote ruiten, hoe prachtig de kleurcombinatie ook mag zijn. In elk geval zijn ze streng verboden voor kleine dikkerds. Kleine ruitjes zijn heel dankbaar.'

De uiteenzetting was niet echt typerend voor de vrouwenrubriek, maar Fiep Westendorp relativeerde het geheel door er - allicht - dikkerds met grote ruiten en forse noppen bij te tekenen.

Wekelijks

Het was het begin van een lange reeks vrijwel wekelijkse tekeningen. Fiep maakte illustraties bij reisverslagen, ze tekende een troosteloos echtpaar bij een verhaal met de kop 'In het huwelijk leer je zoveel dingen af', ze maakte een tekening bij een stuk over de merkwaardige moederverering in Frankrijk. Ze tekende van alles. Soms domineerde ze een hele pagina, en maakte ze bijvoorbeeld een enorme tekening van museumbezoekers. En bij het koperen jubileum van de pagina in 1961 tekende ze Wim Hora Adema in haar tuintje. 'Fiep kon vrijwel alles', zegt Mies Bouhuys, 'maar ze was het best op dreef bij niet al te treurige zaken'.

Fiep Westendorp was voordien geen onbekende in het Paroolmilieu. Heel incidenteel had ze al eens een tekening voor de krant gemaakt, de eerste op 20 april 1946 bij een curieus verhaal over een moord in Chicago. In 1947 had ze een bundel kinderversjes geïllustreerd van Paroolredacteur Han G. Hoekstra: *Het verloren schaap*.

Ze kende meer mensen uit de Paroolkring. Annie en Fiep waren beiden betrokken geweest bij het satirische blad

Op de drukkerij van *Het Parool*, 1953. Bovenaan derde van links: Fiep Westendorp.

FOTO: EDDY POSTHUMA DE BOER

Mandril, en hoewel ze geen van beiden kroegtijgers waren, zagen Fiep en Wim Hora Adema elkaar wel eens in de sociëteiten De Kring en De Koepel in de Marnixstraat. De samenwerking lag dus wel in de rede.

Jeugdrubriek

Er was een heel klein kinderboekje in de krant, 'Japie Parool', met puzzeltjes en versjes. Hora Adema was er niet tevreden over en op 17 september 1949 begon ze de jeugdrubriek 'Het Parool-Junior'. Natuurlijk was Fiep Westendorp weer van de partij. Wim nam haar hele stal mee en veel van de schrijvers die in 'Het Parool-Junior' schreven, doken later op in het blad *Kris Kras* (1954-1966), het cultureel-progressieve alternatief voor kinderen die de *Donald Duck* niet mochten lezen.

Vanaf 14 januari 1950 publiceerde Annie M.G. Schmidt er maandelijks haar 'Schaap Veronica',

met tekeningen van Wim Bijmoer. En op 13 september 1952 verschenen daar Jip en Janneke van Schmidt, geïllustreerd door Fiep Westendorp. Maar Fiep tekende veel meer op de kinderpagina. Tegelijkertijd met Jip en Janneke tekende ze de serie Jan en Joris van Marjolein de Vos-Heijermans, en na Jip en Janneke illustreerde ze de avonturen van de poezen Pim en Pom van Mies Bouhuys.

De Paroolredactie

Hoe was het contact tussen Fiep Westendorp en de redactie van *Het Parool*?

Volgens Fiep heeft ze Herman Sandberg, hoofdredacteur sinds 1961, één keer gesproken, maar ook dat ene bezoek herinnert Sandberg zich niet meer. Bob Steinmetz, later adjunct-hoofdredacteur, maar toen chef opmaak: 'Contact met de krant was er nauwelijks. Ze kwam wel eens op de fotoredactie om een tekening in te leveren, ze kwam

om Wim op te halen. Nee, een praatje maakten we zelden. Maar er werden destijds minder praatjes gemaakt dan nu.' Steinmetz herinnert zich dat Fiep Westendorp hem een keer aansprak. Ze voelde kennelijk enige wrevel, want ze zei: 'Je houdt niet van mijn tekeningen, hè?' Steinmetz: 'Ik antwoordde: "Puntneusjes". Dat sloeg nergens op, ze tekende wel puntneusjes, maar die ergerden me helemaal niet. Ik zei wat me voor de mond kwam.'

Fiep had het wel goed aangevoeld, er was terughoudendheid bij Steinmetz en waarschijnlijk ook bij andere Paroolredacteurs. Steinmetz: 'Fiep verdrong Wim Bijmoer als tekenaar van Annie M.G. Schmidt. Toen vond ik dat Fiep zich had binnengedrongen ten koste van Wim Bijmoer, die één van de vaste tekenaars van *Het Parool* was. Nu vind ik dat onzin, iedere tekenaar mag zijn of haar plaats

opeisen, maar Wim Bijmoer was toen mijn buurman, en ik wist dat het sappelen was in dat gezin. Die paar tientjes voor een tekening waren erg belangrijk.'

Wim Bijmoer was, hoewel ook freelancer, een van de vaste figuren op de krant. Fiep Westendorp was dat niet. De krant was voor Fiep Westendorp niet de redactie op de Nieuwezijds – en later op de Wibautstraat – nee, *Het Parool* was Wim Hora Adema. Het gezelschap rond Wim Hora Adema kwam bijeen in hotel Polen of Suisse, geen echte dranklokalen, maar de koffie en de taartjes waren er naar wens.

Thuis

Regelmatig nodigde Wim de groep, waartoe na verloop van tijd ook redactrice Jeanne Roos behoorde, bij haar thuis uit. Genoeglijke bijeenkomsten waren het, met wijn en Franse kaas.

Over het feminisme hoefden ze het niet te hebben, feminisme was vanzelfsprekend. En Fiep? Huikje Gomperts: 'Fiep zei weinig'. Journaliste Ada van Ree, toen als secretaresse betrokken bij de vrouwenpagina: 'Ze viel niet op'. Mies Bouhuys bevestigt het: 'Fiep is zeer gesloten eigenlijk. Alles bij Fiep komt in tekeningen naar buiten.'

Waarschijnlijk voelde Wim Hora Adema zich beter thuis in haar club dan op de redactie. In de jaren zestig kwam ze ook steeds minder op de redactie, maar omdat ze haar werk goed deed, was dat geen punt. Hoofdredacteur Herman Sandberg was minder enthousiast over de vrouwenclub. 'Elkaar napraten-de feministes', zegt hij er nu van.

Er ontstond wrijving, en die kwam, zoals zo vaak bij een krant, voor het eerst naar buiten door een declaratie. Sandberg weigerde in 1966 'die theebransjes' in Polen of Suisse nog langer te vergoeden. Twee jaar later barstte de bom. De essentie van het conflict was, aldus Sandberg, dat Hora Adema geen verantwoording wilde afleggen. 'Ze kwam niet op de vergaderingen. Ze vond dat ik me niet moest bemoeien met haar pagina.' Dat vond Sandberg onacceptabel en het conflict eindigde met ontslag voor Wim Hora Adema.

Vervolg op pagina 6

Tekeningen van Joep Bertrams eerst in Münster, daarna in Persmuseum

Onder de titel 'Sprenstoff aus Holland' worden van 16 november tot en met 31 december 2006 ruim honderd politieke tekeningen van Joep Bertrams tentoongesteld in Münster.

Het betreft een samenwerking van het Haus der Niederlande en het Persmuseum. De tentoonstelling zal van 10 mei tot en met 9 september 2007 in het Persmuseum te zien zijn.

Speciaal voor die gelegenheid zal Bertrams de tentoonstelling

iets aanpassen en tekeningen met een aantal typisch Amsterdamse thema's toevoegen. Joep Bertrams tekent sinds 1989 voor *Het Parool*. Van tijd tot tijd is zijn werk ook in de bijlage van de *New York Times* en in de *Süddeutsche Zeitung* te zien.

Bertrams heeft het beeld van de politieke tekening de laatste jaren op bijzondere wijze vernieuwd door zijn animatiefilmpjes die vaak de uitzendingen van Nova verluchten. In 2005

won hij de Inktspotprijs voor de beste politieke tekening van het jaar.

Fiep Westendorp

Vervolg van pagina 5

Vrij Nederland kreeg al vroeg lucht van de zaak en liet Wims medewerkers aan het woord. Annie M.G. Schmidt rept langs haar neus weg over Himmler-methoden van Sandberg, en Fiep Westendorp vroeg zich af: 'Waar moet die krant nou naar toe, dit met Wim is toch van een onfatsoen.' Volgens haar kreeg Wim steeds minder ruimte toegemeten.

Daardoor werd de rubriek minder interessant, en Wim kreeg daar de verantwoordelijkheid voor in de schoenen geschoven. 'Je kan iemand vervelend vinden, desnoods spuugvervelend, maar dat is nog geen reden om haar het werken onmogelijk te maken.'

'Jammer'

Het conflict had geen politieke oorzaken, maar de politiek speelde op de achtergrond wel mee. Het speelde zich af in een periode dat *Het Parool* niet meer als een progressieve, linkse krant gold, vooral door de warme ondersteuning van het Amerikaanse optreden in Vietnam.

Fiep Westendorp refereerde daaraan in *Vrij Nederland*: 'Ik vind het erg jammer allemaal. *Het Parool* was toch een illegale krant, en al is hij nou bijvoorbeeld politiek niet meer te lezen, het blijft jammer.'

Het Parool was voor Wim Hora Adema, Fiep Westendorp, Mies Bouhuys en al die anderen geen krant meer om trots op te zijn. En dat zal niet hebben bijgedragen aan het overbruggen van de tegenstellingen. Met Wim Hora Adema vertrokken bijna alle medewerkers, ook Fiep Westendorp. Alleen Jeanne Roos, die tegelijk met Wim was gekomen, bleef.

Ze begon in 1968 de Roos-pagina, met nieuwe schrijvers en andere illustratoren. Ook die pagina werd een groot succes. Maar Fiep Westendorp heeft nooit meer voor *Het Parool* getekend.

(Dit is een ingekorte versie van de bijdrage van Paul Arnoldussen in: *Getekend: Fiep Westendorp*, samenstelling G. Smid en A. Holtrop, Amsterdam/ Antwerpen, Querido, 2003)

Statuten van Stichting Persmuseum herzien

Op donderdag 24 augustus is ten kantore van notaris Swane in Geldermalsen officieel de akte gepasseerd voor de nieuwe statuten van de Stichting Het Nederlands Persmuseum. Voorzitter Geert-Jan Laan en secretaris Servaas Smulders waren daarvoor naar de Betuwe getogen.

De reden voor het kiezen van het Betuwse notariskantoor was tweeledig: een vriend van de secretaris werkte daar als kandidaat-notaris en dat vergemakkelijkt bwel eens het overleg over statutenvraagstukken én het notariskantoor hanteert voor zulk soort zaken een gematigd tarief.

Daar er binnen het stichtingsbestuur altijd wordt gezegd dat 'we op de kleintjes moeten letten, leek het een goede zaak voor zo'n tarief te gaan.

De statuten waren aan herziening toe omdat enkele organisaties niet meer bestaan. Zo bestaat de Vereniging tot Bevordering van de belangen des

Boekhandels niet meer. Een ander argument was het kunnen formeren van een kleiner en daarmee mogelijk daadkrachtiger bestuur.

Secretaris Servaas Smulders zet zijn handtekening, voorzitter Geert-Jan Laan en notaris Swane kijken toe. De foto werd gemaakt door kandidaat-notaris, inmiddels zelfstandig gevestigd notaris C. Zondervan.

Aanwinsten

Begin oktober droeg Leo Pronk, laatste hoofdredacteur van *Het Vrije Volk*, in 1945 de opvolger van *Het Volk*, vijf objecten van de boedel van deze krant over aan het Persmuseum. Het gaat om stukken die volgens Pronk menig beginnend journalist die ooit het inmiddels verdwenen gebouw aan het Amsterdamse Hekelveld betrad, zich nog goed kan herinneren. Bijvoorbeeld een geelkoperen beeldengroep van een man en een vrouw van de Duitse kunstenaar Rudolf Belling en een schilderij van Keizersgracht 376-

378, waar *Het Volk* tot 1931 was gehuisvest. In dat jaar verhuisde de krant naar het Amsterdamse Hekelveld.

Op de najaarsveiling bij Christie's in Amsterdam heeft het Persmuseum vier tekeningen van Fritz Behrendt verworven. De tekeningen komen uit de privécollectie van Fritz Behrendt.

De opbrengst van de veiling is bestemd voor de stichting MS Research, die onderzoek doet naar de behandeling van multiple sclerose.

De afgelopen maanden heeft het museum (aanvullingen op het) archiefmateriaal van VNU en NDP gekregen. Van *Het Vrije Volk/Rotterdams Nieuwsblad* kreeg het museum een omvangrijk documentatie- en fotoarchief.

Daarnaast ontving het museum van mevrouw Van der Meulen uit Diemen enkele prachtige penningen van het *Algemeen Handelsblad*. De penningen waren jubileumgeschenken voor G. de Boer, die van 1915 tot 1955 bij die krant werkzaam was.

Ruim honderd tekeningen van Fiep te bewonderen

De tentoonstelling 'Fiep in de krant' geeft met ruim honderd illustraties een mooi beeld van het tekenwerk dat Fiep Westendorp tussen 1948 en 1968 onder redactie van Wim Hora Adema maakte voor de vrouwen- en de kinderpagina van *Het Parool*.

Met haar humoristische stijl zorgde ze steeds voor een vrolijke noot bij de veelal serieuze artikelen van onder anderen Harriët Freezer, Hella Haasse en Annie M.G. Schmidt. Voor het eerst wordt nu een deel van deze originele tekeningen geëxposeerd.

Centraal staan thema's die op de vrouwenpagina aan de orde kwamen, zoals de vrouw en haar uiterlijk, haar werk, het huishouden, de opvoeding, emancipatie en de relatie man-vrouw.

Daarnaast zal er een ruime selectie te zien zijn van de illustraties

Pim en Pom, *Het Parool*, 15 januari 1960

© illustre bv

die Fiep Westendorp maakte voor de kinderpagina: *Het Parool-Junior*. Hier begon de samenwerking met Annie M.G. Schmidt en Mies Bouhuys en ontstonden de legendarische figuren van Jip en Janneke en van de poezen Pim en Pom.

Webexpositie (vanaf 16 november): www.persmuseum.nl/fiep-westendorp

Tegelijk met de tentoonstelling verschijnt het boek *Voor de vrouw, maar voor haar niet alléén ...*, Uitgeverij Meulenhoff, € 19,90.

De tentoonstelling is totstandgekomen met medewerking van illustre bv; Fiep Westendorp Foundation.

Gastconservator: Gioia Smid
Met dank aan: HEMA B.V. en Kids-week

In de Canon

Annie M.G. Schmidt (met in haar kielzog Fiep Westendorp) valt de eer te beurt opgenomen te zijn in 'De canon van Nederland' die de Commissie Ontwikkeling Nederlandse Canon, onder voorzitterschap van prof. Frits van Oostrom half oktober publiceerde.

Zij behoort dus tot 'die waardevolle onderdelen van onze cultuur en geschiedenis die we via het onderwijs aan nieuwe generaties willen meegeven', zoals de commissie het formuleert. Schmidt staat omschreven als: tegendraads in een burgerlijk land.

Het kindje lijkt op een varkentje, *Het Parool*, 29 november 1952

© illustre bv

Wat is er voor kinderen te beleven?

Speurtochten

Wat tekent Fiep eigenlijk allemaal in de krant? Wie zijn Pim en Pom? Wat ontdek je allemaal over Jip en Janneke? Maak de speurtocht en word een echte Fiep-expert!

Er zijn twee speurtochten: voor 5-7 jaar en voor 8-12 jaar.

Kinderworkshop 'Net als Fiep'
Plakken, knippen, kleuren en zelf tekenen! Jip en Janneke, Pim en Pom en al die andere leuke en grappige Fiep-figuren ga je gebruiken om je eigen Fiep-pagina te maken! Deze workshop is zeer geschikt voor kinderfeestjes of voor de naschoolse opvang.

Reserveren: 020-692 88 10.

Kosten: € 3,75 per kind (inclusief materiaal, wat drinken en iets lekkers).

Voorleesmiddagen

Gezellig luisteren naar spannende verhalen. Iedere zondag: 15.00 uur (vanaf 4 jaar) / 15.30 uur (vanaf 7 jaar).

UNIEK: Op zondag 3 december, 17 december en 7 januari leest Mies Bouhuys voor! Deelname op vertoon van toegangsbewijs.

Fiep-kinderhoek

In de speciale Fiep-kinderhoek kun je spelletjes doen, filmpjes kijken, een boekje lezen of gewoon even lekker zitten.

MUSEUMNACHT 2006

Lachen in de nacht

19.00 - 01.00 uur
zaterdag 4 november 2006

20.00 - 21.00 uur

Kamagurka 'Echt gebeurd'

Een eigenzinnig theateroptreden waarbij nieuw materiaal aan de mensheid wordt getoond...

'Echt gebeurd' van Kamagurka is pure stand-up in de onnavolgbare stijl, zoals alleen Kamagurka die weet te brengen. Vers van de lillende lever, waanzinnige, bijwijlen hilarisch en surreële visuele debacles. Kijk, luister en kwijl!

Naast de bekende ingrediënten, te weten humor, onzin en absur-

Kamagurka

FOTO: STEPHAN VANFLETEREN

disme, zijn in deze show ook projecties te zien van Kama's

komische filmpjes. Het publiek wordt omgeven door Kama-

gurka. De show vindt plaats in de expositieruimte.

Vanaf 21.00 uur

Korte, krachtige en inspirerende **cartoonworkshops** (ieder half uur) door de twee bekende, eigenzinnige cartoonisten Bas van der Schot (*Algemeen Dagblad*) en TRIK (*Nieuwe Revu*).

Publicaties

Voor de vrouw, maar voor haar niet alléén Fiep Westendorp in de krant € 19,90 (in het Persmuseum te koop vanaf 16 november)

2005 **Wat een jaartje!** (Kamagurka) Nu voor slechts € 1,00!

Bezoekersinformatie

Persmuseum

A Zeeburgerkade 10, 1019 HA Amsterdam
T 020-692 88 10 F 020-468 05 05
E info@persmuseum.nl
W www.persmuseum.nl

Studiezaal/ Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis

A Cruquiusweg 31, 1019 AT Amsterdam
T 020-668 58 66 F studiezaal: 020-663 03 49
E studiezaal: user.service@iisg.nl
Online publiekscatalogus: www.iisg.nl/opcnl.html

Openingstijden Persmuseum

dinsdag-vrijdag 10.00 - 17.00 uur
zondag 12.00 - 17.00 uur
Het museum is gesloten op zaterdag, maandag en tijdens de feestdagen.

Openingstijden studiezaal/

Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis:

maandag - vrijdag 09.00 - 17.00 uur
De studiezaal is gesloten op zaterdag, zon- en feestdagen.

Toegangsprijzen Persmuseum

volwassenen	€ 3,50
6-18 jaar, 65+, CJP, Stadspas, groepen vanaf 10 personen	€ 2,50
studenten met collegekaart	€ 1,75
0 - 6 jaar, Museumkaart, Vrienden	gratis

onderwijs

basisonderwijs € 40,- per groep, inclusief lesmateriaal
voortgezet onderwijs afhankelijk van educatief programma (zie www.persmuseum.nl)

combinatie Persmuseum/
bezoek Telegraaf op aanvraag

rondleidingen € 27,50

Routebeschrijving

Bus: Bus 43: Vanaf Centraal Station richting Borneo Eiland, halte Cruquiusweg (ieder kwartier). Bus 22: Vanaf Centraal Station (via Muiderpoort station) richting Indische Buurt, halte Zeeburgerdijk (iedere 20 minuten). Bus 41: Vanaf Station Muiderpoort richting KNSM Eiland, halte Cruquiusweg (ieder kwartier).

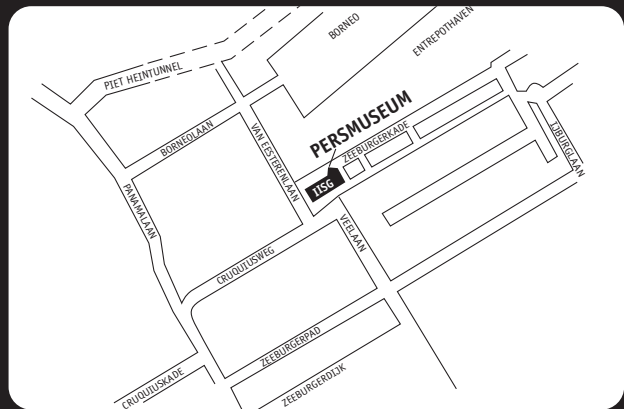
Tram: Tram 14 naar het Javaplein (5 minuten lopen), tram 10 naar de Van Eesterenlaan (5 minuten lopen) of tram 7 naar de Molukkenstraat (10 minuten lopen).

Trein: Vanaf Centraal Station een van de hierboven genoemde bussen. Vanaf station Muiderpoort: lopend (ca. 15 minuten) of met een van de hierboven genoemde bussen.

Auto: Vanaf de rondweg (A10) afslag Zeeburg (S114). De borden Zeeburg volgen. Voor de Piet Heintunnel linksaf, richting Indische Buurt. Bij de eerste stoplichten na de brug rechtsaf. Vervolgens de tweede rechts. Bij de rotonde de tweede afslag nemen (= doodlopend) om op de Zeeburgerkade te komen. Deze geheel uitrijden (ca. 200 m.), aan het einde bevindt zich het Persmuseum.

Naar het IISG: Vanaf de rondweg (A10) afslag Zeeburg (S114). De borden Zeeburg volgen tot in de Piet Heintunnel. Aan het eind van de tunnel bij de stoplichten naar links. Eerste straat links, met de bocht mee naar links en vervolgens rechtdoor.

NB: door werkzaamheden kunnen er omleidingen zijn!

Word Vriend

De Stichting Vrienden van het Persmuseum stelt zich ten doel de bloei en de naamsbekendheid van het Persmuseum te bevorderen en extra inkomsten te verwerven ten behoeve van collectieaankopen en activiteiten.

U wordt al Vriend met een bijdrage van minimaal € 25,- per jaar!

Als vriend van het Persmuseum krijgt u:

- gratis toegang tot de vaste opstelling en de wisselexposities van het Persmuseum
- 10 % korting op uitgaven van het Persmuseum
- een uitnodiging voor de jaarlijkse Vriendendag en overige speciale activiteiten
- twee tot drie keer per jaar het Persmuseumnieuws.

Voor minimaal € 50,- per jaar krijgt u tevens:

- een gratis publicatie/catalogus
- een originele historische krant

Ja, ik word Vriend van het Persmuseum

- voor minimaal € 25,- per jaar
- voor minimaal € 50,- per jaar

Naam _____

Adres _____

Postcode en woonplaats _____

E-mail _____

U kunt deze bon ingevuld retourneren via ons antwoordnummer (Antwoordnummer 9364, 1000 XH Amsterdam. Een postzegel is niet nodig). Wacht met betalen tot u een acceptgirokaart heeft ontvangen.

Colofon

De uitgave van PersmuseumNieuws wordt mogelijk gemaakt door de Stichting Vrienden van het Persmuseum

Redactie: Persmuseum

Redactieadres: Zeeburgerkade 10
1019 HA Amsterdam

Oplage: 2.000

verschijnt tenminste drie maal per jaar

Druk: Drukkerij Bakker, Roelofarendsveen

Copyright: Persmuseum Amsterdam

ISSN nummer: 1569-0318

Het Persmuseum is mede mogelijk gemaakt door:

Aegon, ANWB-media, BASF Drukinkt, Bedrijfsfonds voor de Pers, Boekhandel Scheltema Holkema Vermeulen, Boom, Bührmann, Central National Company, Dagblad De Telegraaf, de Volkskrant, Emico Offset, Euronext, Gemeente Amsterdam, Getronics, Groep publieks- en opinetijdschriften, GTI Installatie-techniek, R. Hazewinkel, S.S.F. Hazewinkel, Holdingmaatschappij De Telegraaf, HDC Media, Hooge Huys Verzekeringen, ING Groep, Joh. Enschedé, Koninklijke Ahold, Koninklijke BDU Uitgeverij, Koninklijke Philips Electronics, Lucas Ooms Fonds, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Mondriaan Stichting, Nederlands Uitgevers Verbond, Nederlandse Nieuwsblad Pers, Nederlandse Vereniging van Journalisten, Nieuwsblad van het Noorden, Noordelijke Dagblad Combinatie, Parenco, PCM Uitgevers, Prins Bernhard Cultuurfonds, Rotterdams Dagblad, Siemens, F.W. Sijthoff, SNS Reaal Fonds, Stadsdeel Zeeburg, Stichting Democratie en Media, Trouw, Veen Magazines, Vereniging de Nederlandse Dagbladpers, VNU, VSB Fonds, Weekbladpers, Wegener.